

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 106

(Prot. Nr. 49, 4§)

2007.gada 4.septembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.1881/07/10/12

Par SIA „Baltkom TV SIA” un SIA „Aldems” apvienošanos

Konkurences padome 2007.gada 6.augustā saņēma SIA „Baltkom TV SIA” (turpmāk tekstā – BALTKOM) ziņojumu par apvienošanos (turpmāk tekstā – Ziņojums). BALTKOM Ziņojumā informēja, ka 27.07.2007. starp BALTKOM un SIA „Aldems” vienīgo dalībnieku A/S „Balticom” tika noslēgts priekšlīgums, kas paredz BALTKOM tiesības iegūt īpašumā 100% SIA „Aldems” (turpmāk tekstā – ALDEMS) kapitāla daļu.

Ziņojuma noformēšanā nebija pilnībā izpildītas Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk tekstā – Noteikumi) pielikuma 9.punktā noteiktās prasības.

Tomēr, ņemot vērā tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, konkrētajā gadījumā konstatētie trūkumi netika uzskatīti par būtisku šķērslī apvienošanās vērtēšanai. Līdz ar to, saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu par pilnīga ziņojuma saņemšanas datumu uzskatāms 2007.gada 6.augusts, par ko Konkurences padome informēja Ziņojuma iesniedzēju (14.08.2007. vēstule Nr.1958).

BALTKOM ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003005264, tās juridiskā adrese – Vecpilsētas iela 19, Rīga, Latvija.

ALDEMS ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.43603015111, tās juridiskā adrese – Aspazijas iela 29-62, Jelgava, Latvija.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un papildus iesniegto informāciju, kā arī Latvijas Interneta asociācijas sniegto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. BALTKOM dalībnieki ir SIA „ALĪNA” ar 99,92% no pamatkapitāla un VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” ar 0,08% no pamatkapitāla.

BALTKOM darbības veidi pēc Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijas un saskaņā ar sabiedrības statūtiem ir telesakari (64.2), radio un televīzijas darbība (92.2), ar kino un video saistītās darbības (92.1), inženiersistēmu montāža (45.3), ierakstu reprodukcija (22.3), individuālās lietošanas priekšmetu un sadzīves aparatūras un iekārtu remonts (52.7), pārējo mašīnu un iekārtu iznomāšana (71.3), datu apstrāde(72.3), ar datu

bāzi saistītās darbības (72.4), tirgus un sabiedriskās domas izpēte (74.13), konsultēšana komercdarbībā un vadībzinībā (74.14), pārējo pakalpojumu sniegšana (93.0), citi Latvijas likumdošanā atļautie darbības veidi pēc NACE klasifikatora.

Saskaņā ar 2005.gada 15.novembrī izsniegto Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk tekstā – Regulators) licenci BALTKOM ir tiesīgs sniegt šādus elektronisko sakaru pakalpojumus: fiksētās vietējās balss telefonijas pakalpojumi, datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, interneta piekļuves pakalpojumi, televīzijas un skaņas izplatīšanas pakalpojumi, mobilo balss telefonijas pakalpojumi.

SIA „ALĪNA” ir tieša izšķiroša ietekme SIA „AKVAPARKS”, SIA „LATTELENET”. BALTKOM ir tieša izšķiroša ietekme A/S „TV LATVIJA” un SIA „TV 24”. Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē visas iepriekš uzskaitītas komercsabiedrības uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku.

ALDEMS vienīgais dalībnieks ir A/S „Balticom”. ALDEMS darbības veidi pēc Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijas ir telesakari (64.2), ar datu bāzi saistītās darbības (72.4).

Saskaņā ar 2005.gada 10.aprīlī izsniegto Regulatora licenci ALDEMS ir tiesīgs sniegt šādus elektronisko sakaru pakalpojumus: interneta piekļuves pakalpojumi Jelgavā un Jelgavas rajonā.

A/S „Balticom” ir tieša izšķiroša ietekme SIA „BALTINET DATA”, SIA „MFL Serviss”, SIA „PROMAKS”, SIA „SV-Nets”, SIA „ERUM”, SIA „THE SYSTEMS”, SIA „ZEMGALES TĪKLI”. Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē visas iepriekš uzskaitītas komercsabiedrības uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku.

2. Apvienošanās paredzēta BALTKOM iegādājoties 100% ALDEMS kapitāla daļu no A/S „Balticom”, saskaņā ar 27.07.2007. starp BALTKOM un A/S „Balticom” noslēgto priekšlīgumu.

Pēc 100% ALDEMS kapitāla daļu iegādes, sabiedrības īpašuma un lietojuma tiesības saglabās ALDEMS. Savukārt kontroles struktūra tiek noteikta atbilstoši Komerclikuma tiesību sadalījumam starp ALDEMS valdi un BALTKOM.

Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā ir noteikts, ka tirgus dalībnieku apvienošanās ir „(...) tāds stāvoklis, kad (...) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (...) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku (...)”.

Līdz ar to augstāk minētais darījums uzskatāms par tirgus dalībnieku apvienošanu Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

3. Konkurences likuma 15. panta otrajā daļā noteikts, ka „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16. pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanās iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums, kas aprēķināts, ņemot vērā Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 "Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanu" IV sadaļu "Apgrozījuma aprēķināšana", 2006.gadā nav bijis lielāks par 25 miljoniem latu. Līdz ar to neizpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs.

Vienlaicīgi Ziņojuma iesniedzējs norāda, ka BALTKOM varētu atrasties dominējošā stāvoklī kabeļtelevīzijas pakalpojumu tirgū Jelgavas pilsētā, un tā tirgus daļa pārsniedz 40% (*). Ņemot vērā iespējamību, ka dominance vienā konkrētajā tirgū var veicināt tirgus varu citā konkrētajā tirgū, kā arī pamatojoties uz Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 2.punktu, BALTKOM iesniedza Ziņojumu Konkurences padomei.

Līdz ar to minētās apvienošanās sakarā izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 2.punktā paredzētais kritērijs, un plānotās apvienošanās dalībniekiem bija jāiesniedz ziņojums Konkurences padomei.

4. Ziņojuma iesniedzējs uzskata, ka konkrētos preču tirgus, kuros darbojas BALTKOM, varētu definēt kā televīzijas un skaņas izplatīšanas pakalpojumu tirgus, interneta piekļuves pakalpojumu tirgus, publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus, balss telefonijas pakalpojumu tirgus, nomāto līniju pakalpojumu tirgus. Savukārt konkrētos preču tirgus, kuros darbojas ALDEMS, varētu definēt kā interneta piekļuves pakalpojumu tirgus.

4. 1. Televīzijas un skaņas izplatīšanas pakalpojuma tirgus

Radio un televīzijas likuma 2.panta 6.punkts nosaka, ka programmu izplatīšana ir signālu pārraide (programmu novadīšana no avota līdz raidīšanas tehniskajiem līdzekļiem) un raidīšana. Savukārt raidīšana ir programmu sākotnēja izplatīšana publiskai uztveršanai ar zemes raidītāju, kabeļu tīklu vai satelītu palīdzību atklātā vai kodētā veidā, lietojot radiofrekvenču spektru daļu starptautiskajos standartos noteiktās frekvencēs (radio) un kanālos (televīzijai) (Radio un televīzijas likuma 2.panta 8.punkts).

Saskaņā ar Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju pastāv šādas signāla pārraides tehnoloģijas:

- 1) pārraide ar kabeļtīkla palīdzību (kabeļtelevīzijas pakalpojumi);
- 2) pārraide ar individuālo mikroviļņu daudzpunktu sadales sistēmu (MMDS) jeb dekodera palīdzību (MMDS jeb TV dekodera pakalpojumi);
- 3) pārraide ar virszemes digitālās ciparu televīzijas sistēmas (DVB-T) palīdzību (digitālās televīzijas pakalpojumi);
- 4) pārraide ar satelīta signālu uztverošo iekārtu palīdzību tieši pakalpojuma saņēmējam (satelīttelevīzijas pakalpojumi).

Ziņojumā norādīts, ka BALTKOM varētu atrasties dominējošā stāvoklī tieši kabeļtelevīzijas pakalpojumu tirgū Jelgavas pilsētā. Tā tirgus daļa (kopā ar DVB-T) 2006.gadā gan pēc abonentu skaita (*), gan pēc apgrozījuma (*) bija lielāka par 40%.

Kabeļtelevīzija (...) ir elektroniskie saziņas līdzekļi, kas raida noteiktam klausītāju vai skatītāju lokam - abonentiem - ar vienvirziena vai divvirziena (interaktīvo) informācijas plūsmu, bet tie nav sakaru līdzekļi, ar kuru palīdzību abonenti var savstarpēji sazināties (Radio un televīzijas likuma 33.panta pirmā daļa).

Kabeļtelevīzijas pakalpojuma nodrošināšanai ir nepieciešams kabeļtīkls. Kabeļtīkla iekārtošana ir saistīta ar projektēšanas un izbūves izmaksām. Elektronisko sakaru komersants (šajā gadījumā – kabeļtelevīzijas pakalpojuma sniedzējs), saņem kodēto satelīta signālu savā uztveršanas punktā, dekodē signālu un pārraida to pa tīklu pieslēgtajiem abonentiem (mājsaimniecībām, viesnīcām utt.). Šajā gadījumā abonentam nav nepieciešamas iekārtas, lai dekodētu signālu, kā arī papildu iekārtas signāla uztveršanai, piemēram, satelītuztvērēji.

Vienlaikus ar kabeļtelevīzijas pakalpojumu ir iespējams sniegt arī interneta pieslēguma pakalpojumu, jo tiek izmantots viens un tas pats kabeļtīkls. Kabeļtelevīzijas tīkla piekļuves veids ir otrs pēc izplatības (kabeļu modemu tehnoloģija). Aparatūra interaktīvas datu pārraides nolūkā tiek pieslēgta kabeļu televīzijas tīkliem, ko parasti veido, izmantojot koaksiālos vai optiskos (stikla šķiedras) kabeļus. Šāda veida platjoslas

piekļuvi internetam Rīgā un citās lielākajās pilsētās sniedz vairāki kabeļu televīzijas operatori.

No pieprasījuma puses kabeļtelevīzijas pakalpojumi, kuri tiek sniegti vienā pilsētā (mikrorajonā), nevar tikt aizvietoti ar pakalpojumiem, kuri tiek sniegti citā vietā, jo pakalpojuma sniegšana ir cieši saistīta ar kabeļtīkla esamību. Līdz ar to, kā arī saskaņā ar Konkurences padomes lēmumos¹ nostiprināto praksi, par konkrēto ģeogrāfisko tirgu šajā gadījumā tiek uzskatīta vienas pilsētas teritorija.

Faktiski konkurence kabeļtelevīzijas pakalpojumu tirgū pastāv tur, kur ir dažādu tirgus dalībnieku tīklu pārklājums. Jēdziens „tīklu pārklājums” jāsaprot tā, ka pārklājums konkrētam abonentam dod iespēju izvēlēties starp diviem vai vairākiem kabeļtelevīzijas operatoriem.

Saskaņā ar Ziņojumā ietverto informāciju, BALTKOM plāno attīstīt kabeļtelevīzijas pakalpojumu sniegšanas tirgu Jelgavas pilsētā, izmantojot savus elektronisko sakaru tīklus. ALDEMS nedarbojas kabeļtelevīzijas sniegšanas pakalpojumu tirgū, kā arī neplāno attīstīt kabeļtelevīzijas pakalpojumus Jelgavas pilsētā.

Ziņojuma iesniedzējs atsevišķi norāda, ka „ALDEMS elektronisko sakaru tīkls ir piemērojams interneta un datu pārraides pakalpojumu sniegšanai, bet ne citu elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai, tai skaitā kabeļtelevīzijas pakalpojumu sniegšanai”.

Saskaņā ar Ziņojuma iesniedzēja papildus sniegto informāciju (27.08.2007. vēstule Nr. 772), „kabeļtelevīzijas pakalpojumu sniegšanai ALDEMS elektronisko sakaru tīkls nav piemērots tā tehnoloģisko īpatnību dēļ. Tīkls ir būvēts izmantojot „vīto pāri”, kas ierobežo tā caurlaides spēju līdz 100 MHz, taču TV signālu pārraides ir nepieciešams frekvenču diapazons līdz 855 MHz. Tādējādi, lai sniegtu kabeļtelevīzijas pakalpojumus, elektroniskais sakaru tīkls pilnībā izbūvējams no jauna, pielietojot citas tīkla būvniecības tehnoloģijas”.

Līdz ar to var secināt, ka apvienošanās rezultātā netiks ietekmēts kabeļtelevīzijas pakalpojumu sniegšanas tirgus Jelgavas pilsētā.

4.2. Balss telefonijas pakalpojuma tirgus

Balss telefonijas pakalpojums ir publisks elektronisko sakaru pakalpojums, kas nodrošina runas signālu pārraidi starp noteiktiem elektronisko sakaru tīkla vai tīklu pieslēguma punktiem pieslēgtām elektronisko sakaru galaiekārtām reālā laikā. Atkarībā no tā, kāds elektronisko sakaru tīkls tiek izmantots balss telefonijas pakalpojumu sniegšanai, ir iespējams izdalīt balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā un balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā.

Līdz šim vērtējot balss telefonijas mazumtirdzniecības pakalpojumu fiksētajā elektronisko sakaru tīklā un mobilajā elektronisko sakaru tīklā savstarpēju aizvietojamību pēc cenas, funkcionalitātes un citiem faktoriem, Konkurences padome ir nonākusi pie secinājuma, ka minētie pakalpojumi nav savstarpēji aizvietojami.

Konkrēto ģeogrāfisko tirgu Konkurences padome savos lēmumos² līdz šim ir definējusi kā Latvijas Republikas teritoriju, jo Latvijas Republikas teritorijā konkurences apstākļi ir pietiekami līdzīgi visiem balss telefonijas pakalpojumu tirgus dalībniekiem.

BALTKOM ir reģistrēts Regulatorā kā fiksētās vietējās balss telefonijas pakalpojumu sniedzējs un mobilo balss telefonijas pakalpojumu sniedzējs. BALTKOM

¹ Konkurences padomes 20.02.2004. lēmums Nr. 16 lietā Nr. 712/03/05/10 Par SIA “Baltkom TV SIA” 04.11.2003. iesniegumu „Par tirgus dalībnieku apvienošanu”; Konkurences padomes 23.09.2005. lēmums Nr. 47 lietā Nr.463/05/10/2 Par SIA “Baltkom TV SIA” 20.05.2005. ziņojumu „Par tirgus dalībnieku apvienošanu”.

² Konkurences padomes 30.09.2005. lēmums Nr.48 lietā Nr. 497/05/10/3 Par SIA “Lattelekom” 30.05.2005. ziņojumu “Par tirgus dalībnieku apvienošanu”; Konkurences padomes 20.04.2006. lēmums Nr. 34 lietā “Par SIA “Jūlija O” 13.03.2006. iesniegumu Nr. 06/03-13/190-159”.

fiksētās vietējās balss telefonijas pakalpojumus sniedz tikai Rīgā un Salaspilī, izmantojot savu elektronisko sakaru tīklu. Starptautisko balss telefonijas pakalpojumu BALTKOM nodrošina abonentiem savā elektronisko sakaru tīklā, noslēdzot starpsavienojuma līgumus ar elektronisko sakaru operatoriem SIA „LATTELENET”, SIA „Latvijas Dzelzceļš”, kuriem ir attiecīga piekļuve starptautiskajiem elektronisko sakaru tīkliem.

BALTKOM nesniedz balss telefonijas pakalpojumus mobilajā elektronisko sakaru tīklā Latvijā, taču saskaņā ar Ziņojumā ietverto informāciju BALTKOM ir saņēmis numerācijas lietošanas tiesības uz 100 000 publisko mobilo telefonu tīklu numuriem.

Ziņojumā ir norādīts, ka ALDEMS nav reģistrējies Regulatorā kā balss telefonijas pakalpojumu sniedzējs un balss telefoniju pakalpojumus nesniedz.

Līdz ar to var secināt, ka apvienošanās rezultātā netiks ietekmēts balss telefonijas pakalpojuma tirgus Latvijas Republikā.

4.3. Nomāto līniju pakalpojuma tirgus

Nomātās līnijas ir sakaru tirgus pamatelementi, ko izmanto tīkla operatori un pakalpojumu sniedzēji kā pamata pārvaldes infrastruktūru, uz kuras bāzes tiek veidoti to pakalpojumi, bet komerc lietotāji – kā līdzekli, lai savienotu to atrašanās vietas visā pasaulē, pārvadot iekšējo balss un datu pārraides plūsmu. Interneta pakalpojuma sniedzēji izmanto nomāto līniju pakalpojumus, lai savienotos ar pasaules internetu gan platjoslas, gan šaurjoslas piekļuvei¹.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju BALTKOM un ALDEMS nesniedz un neplāno sniegt nomāto līniju pakalpojumus.

Līdz ar to var secināt, ka apvienošanās rezultātā netiks ietekmēts nomāto līniju pakalpojuma tirgus.

4.4. Interneta piekļuves pakalpojuma sniegšanas tirgus

Publiskie interneta piekļuves pakalpojumi, saskaņā ar Regulatora 26.01.2005. noteikumiem „Elektronisko sakaru tīklu un elektronisko sakaru pakalpojumu saraksts” ir publiski pieejami elektronisko sakaru pakalpojumi, kas nodrošina signālu pārraidi vai maršrutēšanu starp galaiekārtu un interneta pakalpojumu sniedzēja iekārtu (serveri, maršrutētāju u.c.) datu lejupielādei vai augšupielādei interneta datu pārraides tīklā.

Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 1.panta 11.punktu, interneta piekļuves pakalpojumi var tikt nodrošināti:

- Fiksētos elektronisko sakaru tīklos (kanālu un pakešu komutācijas tīklos, ieskaitot internetu);
- Mobilo zemes elektronisko sakaru tīklos;
- Tīklos, kurus izmanto radio un televīzijas signāla izplatīšanai;
- Kabeļtelevīzijas un kabeļradio tīklos;
- Elektrības kabeļu sistēmās, ciktāl tās ir izmantotas, lai pārraidītu signālus.

Interneta piekļuves sniedzējs ir firma vai organizācija, kas klientiem nodrošina piekļuvi tīklam Internet. Interneta piekļuves sniedzējs parasti iegādājas pieslēgumu no citām firmām, kurām ir tieši savienojumi ar internetu, un pārdod tālāk lietotājiem atsevišķas frekvenču joslas.

Internets ir pasaules lielākais intertīkls, kas ietver lielu skaitu transkontinentālos, nacionālos, reģionālos un lokālos tīklus ar dažādām caurlaidības iespējām un izmantojamo kanālu tipiem. Pēc šīs definīcijas, interneta piekļuves pakalpojumu sniedzējiem saviem klientiem ir jādod iespēja piekļuvei ārvalstu interneta resursiem. Tātad, ja klients izmanto

¹ Komisijas ieteikums par nomāto līniju nodrošināšanu Eiropas Savienībā. *Skat. Internetā: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/doc/info_centre/recomm_guidelines/leased_lines/exp_memo_lv.pdf (uz 27.08.2007.)*

interneta piekļuves pakalpojumu, tad viennozīmīgi viņam ir iespējas arī piekļuvei ārvalstu interneta resursiem.

Interneta vietējās piekļuves pakalpojumus gala lietotājiem, kā arī šā pakalpojuma tālāksniedzējiem piedāvā vairāk kā simts komercsabiedrības, kas ir vertikāli saistītas ar interneta starptautiskās piekļuves pakalpojuma sniedzējiem.

Interneta piekļuves pakalpojumu sniegšanas tirgu ir iespējams sadalīt mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pakalpojumu tirgū. BALTKOM, ALDEMS, kā arī BALTKOM saistītais uzņēmums SIA „LATTELENET” darbojas mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgū, t.i. pakalpojumi tiek sniegti galalietotājiem.

Interneta starptautiskās piekļuves pakalpojumus Latvijā sniedz SIA „Lattelecom”, SIA „TELIA Latvija” u.c., kas minēto pakalpojumu sniedz interneta vietējās piekļuves pakalpojumu sniedzējiem, kas savukārt sniedz pakalpojumus lietotājiem vai citiem interneta pakalpojuma sniedzējiem. BALTKOM un ALDEMS tieši nesniedz starptautiskās interneta piekļuves pakalpojumus, bet izmanto to elektronisko sakaru komersantu pakalpojumus, kuri to nodrošina.

BALTKOM sniedz vietējās interneta piekļuves pakalpojumus Rīgas pilsētas teritorijā un Salaspilī, izmantojot savus elektronisko sakaru tīklus. Citās Latvijas pilsētās un rajonos BALTKOM interneta piekļuves pakalpojumus nesniedz.

ALDEMS interneta piekļuves pakalpojumus sniedz tikai Jelgavas pilsētas teritorijā, izmantojot savu elektronisko sakaru tīklu.

4.5. Publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus

Publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi ir „publiski pieejami elektronisko sakaru pakalpojumi, kas nodrošina signālu pārraidi vai maršrutēšanu publiskajos elektronisko sakaru tīklos, izņemot publiskos interneta piekļuves, balss telefonijas, radio un televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumus publiskajos elektronisko sakaru tīklos”.

Datu pārraides pakalpojumus Rīgas pilsētas teritorijā un Salaspilī BALTKOM sniedz, izmantojot savus elektronisko sakaru tīklus. Citās Latvijas pilsētās un rajonos BALTKOM datu pārraides pakalpojumus nesniedz.

Ziņojumā ir norādīts, ka ALDEMS elektronisko sakaru tīkls ir piemērojams datu pārraides pakalpojumu sniegšanai.

Ņemot vērā augstāk minēto, Konkurences padome uzskata, ka šīs apvienošanās rezultātā tiek ietekmēti šādi tirgi: interneta piekļuves pakalpojuma tirgus un publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus.

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu, konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

5.1. Konkrētās preces tirgus

Konkurences likuma 1.panta 5.punktā noteikts, ka konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.

Galvenais faktors, kas jāņem vērā, nosakot konkrētās preces tirgus robežas, ir patērētāju viedoklis par preču aizstājamību. Elektronisko sakaru pakalpojumi – interneta piekļuves pakalpojumi, publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, fiksētās telefonijas pakalpojumi, televīzijas un skaņas izplatīšanas pakalpojumi, mobilās telefonijas pakalpojumi u.c. – pēc to raksturojošām īpašībām un pielietojuma iespējām nav savstarpēji aizvietojami no pieprasījuma

(apmierina dažādas patērētāja vajadzības) un piedāvājuma puses. Līdz ar to iepriekš uzskaitītie elektronisko sakaru pakalpojumi veido atsevišķus konkrētās preces tirgus Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē.

Saskaņā ar Internet Access Services (interneta piekļuves pakalpojumi) definējumu, ārvalstu interneta resursus nav iespējams atdalīt no vietējiem interneta resursiem. Ņemot vērā minēto, kā arī Konkurences padomes lēmumos nostiprināto praksi¹, Konkurences padome uzskata, ka šajā lietā konkrētās preces tirgus ir interneta piekļuves pakalpojumu tirgus.

Ņemot vērā to, ka BALTKOM un ALDEMS elektronisko sakaru tīklus iespējams izmantot ne tikai interneta piekļuves pakalpojuma nodrošināšanai, bet arī Publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu nodrošināšanai, otrs iespējami ietekmētās konkrētās preces tirgus ir Publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus (turpmāk tekstā – datu pārraides pakalpojuma tirgus).

Strikti nošķirt datu pārraides pakalpojumus no interneta piekļuves pakalpojumiem ir grūti. Datu pārraides gadījumā tiek slēgts līgums ar klientu (parasti tie ir lieli vai vidēji uzņēmumi), kurš pieprasa saslēgt datu pārsūtīšanas punktus, t.i., Virtual Private Network. „Virtuālais privātais tīkls (turpmāk tekstā – VPT) ir publiska datoru tīkla mezglu kopa, kas, izmantojot dažādas sistēmas, izveidota tā, lai kā datu pārsūtīšanas vidi izmantotu tīklu Internet. Šīs sistēmas izmanto šifrēšanu un citus drošības pasākumus, lai piekļuve tīklam būtu nodrošināta tikai autorizētiem lietotājiem un neviens cits datus nevarētu pārķert”. Par papildu samaksu klients var saņemt piekļuves iespējas interneta pakalpojumam. Interneta piekļuves pakalpojumu parasti izmanto nelieli klienti un privātpersonas, taču tas nenozīmē, ka klienti nevar saņemt arī datu pārraides pakalpojumus (uzstādot paši attiecīgu iekārtu starp datu pārraides punktiem). Pēc iepriekš minētā un VPT definīcijas tehniski nav iespējams norobežot šos abus pakalpojumus².

Līdz ar to Konkurences padome šīs lietas ietvaros izskatīs interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojuma tirgu, nenodalot tos.

5.2. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus

Konkrences likuma 1.panta 3.punktā noteikts, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir teritorija, kurā patērētājiem ir ekonomiska iespēja nopirkt konkrētās preces. Ārpus šīs teritorijas patērētājs nevar iegādāties konkrētas preces vai to iegāde rada tam būtiskus papildu izdevumus; preču piegādātājs nevar pārdot konkrētās preces vai var to darīt uz ievērojami neizdevīgākiem nosacījumiem.

Ziņojuma iesniedzējs kā konkrēto ģeogrāfisko tirgu ir norādījis Latvijas Republiku.

Apvienošanās dalībnieki savā 27.08.2007. vēstulē Nr.772 norāda, ka Jelgavas pilsētas teritorijā konkurences apstākļi būtiski neatšķiras no citām vietām Latvijā. Jelgavā darbojas viens dominējošais operators SIA „Lattelecom” un liels daudzums komersantu ar tirgus daļām, kas nepārsniedz 5% katram tirgus dalībniekam. Pēc Latvijas Interneta asociācijas rīcībā esošās informācijas (28.08.2007. vēstule Nr. 01-08/2007) nepastāv būtiskas barjeras ienākšanai interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojumu tirgū Jelgavas pilsētā, kā arī nepastāv atšķirīgi konkurences apstākļi nekā citur Latvijā.

¹ Konkurences padomes 30.09.2005. lēmums Nr.48 lietā Nr. 497/05/10/3 Par SIA “Lattelecom” 30.05.2005. ziņojumu “Par tirgus dalībnieku apvienošanos”; Konkurences padomes 20.04.2006. lēmums Nr. 34 lietā “Par SIA “Jūlija O” 13.03.2006. iesniegumu Nr. 06/03-13/190-159”.

² Konkurences padomes 30.09.2005. lēmums Nr.48 lietā Nr. 497/05/10/3 Par SIA “Lattelecom” 30.05.2005. ziņojumu “Par tirgus dalībnieku apvienošanos”.

Taču ņemot vērā to, ka ALDEMS sniedz interneta piekļuves pakalpojumu tikai Jelgavas pilsētas robežās, Konkurences padome uzskata, ka šīs lietas ietvaros konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Jelgavas pilsētas teritorija.

5.3. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus nosakāms kā interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojuma tirgus Jelgavas pilsētas teritorijā.

6. Konkurences apstākļi konkrētajā tirgū un apvienošanās darījuma ietekme uz tiem.

Elektronisko sakaru līmeņa attīstība un tirgus situācija nosaka interneta pieslēgumu tehniskās iespējas un tarifu dažādību, piedāvājot klientiem lielāku pakalpojumu izvēli. Pateicoties elektronisko sakaru attīstībai, lietotājiem ir pieejami visdažādākie tehnoloģiskie risinājumi interneta pieslēgumu jomā.

Latvijā ir izplatīti visi Eiropā pieejamie tehnoloģiju un interneta pieslēgumu veidi: sākot no iezvanpieejas līdz optiskajiem pieslēgumiem. Uz 2007.gada 21.martu elektronisko sakaru nozarē bija reģistrēti 469 elektronisko sakaru komersanti, 402 no tiem sniedz publiskā interneta piekļuves pakalpojumus. Saskaņā ar Ziņojumam pievienotā pētījuma datiem, Latvijā strauji pieaug to cilvēku skaits, kas internetu lieto mājās. Rezultāti rāda, ka gandrīz visiem interneta lietotājiem Latvijā šobrīd ir mājas datori (90%). No tiem 92% ir arī mājas interneta pieslēgums. Jaunākie pētījuma rezultāti parāda tendenci, ka arvien samazinās interneta lietotāju īpatsvara starpība starp Rīgu un pārējām Latvijas pilsētām. Par to, ka interneta patērēšana Latvijas pilsētās un Rīgā izlīdzinās, liecina arī interneta pieslēgumu pieejamība mājās. Iepriekš minētie dati liecina, ka ar katru gadu interneta piekļuves pakalpojumus sāk lietot arvien vairāk Latvijas iedzīvotāju, tādējādi var secināt, ka paaugstinās pieprasījums pēc minētā pakalpojuma.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, par lielākiem interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojumu sniedzējiem Latvijā ir uzskatāmas šādas komercsabiedrības: SIA „Lattelecom”, A/S „Balticom”, SIA „Baltkom TV SIA”, SIA „MiTs”, SIA „Izzi” u.c. Iepriekš minēto komercsabiedrību tirgus daļas ir atspoguļotas sekojošās tabulās:

Tabula Nr.1 Interneta piekļuves un publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus lielums pēc abonentu skaita (Latvijas Republika)

Operators	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Abonentu skaits	Tirgus daļa	Abonentu skaits	Tirgus daļa	Abonentu skaits	Tirgus daļa
Lattelecom	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<40%		<30%		<30%
Balticom A/S	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Baltkom	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Aldems	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
MiTs	(*)	(*)	(*)		(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Izzi	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
ProNets	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

		<5%		<5%		<5%
Citi operatori Rīgā kopā	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<20%		<20%		<20%
Citi operatori reģionos kopā	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<50%		<50%		<50%
Kopā	(*)	100%	(*)	100%	(*)	100%

Tabula Nr.2 Interneta piekļuves un publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus lielums pēc apgrozījuma, Ls (Latvijas Republika)

Operators	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Apgrozījums, Ls	Tirgus daļa	Apgrozījums, Ls	Tirgus daļa	Apgrozījums, Ls	Tirgus daļa
Lattelecom	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<80%		<60%		<60%
Balticom A/S	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Baltkom	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Aldems	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
MiTs	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Izzi	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
ProNets	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Citi operatori Rīgā kopā	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<10%		<10%
Citi operatori reģionos kopā	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<20%		<30%		<30%
Kopā	(*)	100%	(*)	100%	(*)	100%

Tabulā Nr.1 un Tabulā Nr.2 atspoguļotie dati liecina par to, ka BALTKOM tirgus daļa interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojuma tirgū Latvijā pēc apvienošanās nepārsniegs 5%.

Taču ņemot vērā to, ka šīs lietas ietvaros tiek vērtēts interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojumu tirgus Jelgavas pilsētas teritorijā, Konkurences padome pieprasīja no apvienošanās dalībniekiem un no Latvijas Interneta asociācijas papildu informāciju par situāciju konkrētajā tirgū.

Latvijas Interneta asociācija norādījusi, ka „Jelgavas pilsētā pastāv liela konkurence interneta pakalpojumu un datu pārraides tirgū, kas ir pozitīvs rādītājs, kā

rezultātā iedzīvotājiem ir iespēja saņemt sev nepieciešamo pakalpojumu par zemāku cenu, nezaudējot kvalitāti” (28.08.2007. vēstule Nr.01-08/2007).

Pēc Ziņojuma iesniedzēja papildus sniegtās informācijas Jelgavas pilsētā interneta piekļuves un datu pārraides pakalpojumu tirgū strādā SIA „Lattelecom”, SIA „Aldems”, SIA „Multitone Balt”, SIA „Forts A”, SIA „ASDFG”, SIA „ILVA Ltd.”, SIA „Junik”. Iepriekš minēto komercsabiedrību tirgus daļas ir atspoguļotas sekojošās tabulās:

Tabula Nr.3 Interneta piekļuves un publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus lielums pēc privāto abonētu skaita (Jelgavas pilsēta)

Operators	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Abonētu skaits	Tirgus daļa	Abonētu skaits	Tirgus daļa	Abonētu skaits	Tirgus daļa
Lattelecom	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<70%		<70%		<70%
Aldems	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<20%		<20%		<20%
Multitone Balt	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<10%		<10%		<10%
Forts A	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<10%
ASDFG	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<10%
ILVA Ltd.	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Junik	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Kopā	(*)	100%	(*)	100%	(*)	100%

Tabula Nr.4 Interneta piekļuves un publisko datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumu tirgus lielums pēc apgrozījuma no privātiem klientiem, Ls (Jelgavas pilsēta)

Operators	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Apgrozījums, Ls	Tirgus daļa	Apgrozījums, Ls	Tirgus daļa	Apgrozījums, Ls	Tirgus daļa
Lattelecom	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<95%		<90%		<90%
Aldems	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Multitone Balt	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Forts A	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
ASDFG	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
ILVA Ltd.	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%
Junik	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5%		<5%		<5%

Kopā	(*)	100%	(*)	100%	(*)	100%
-------------	-----	-------------	-----	-------------	-----	-------------

Konkurences padome konstatēja, ka Jelgavas pilsētas robežās situācija interneta piegāves un datu pārraides tirgū būtiski neatšķiras no situācijas Latvijas Republikā kopumā. Par dominējošo interneta piegāves un datu pārraides pakalpojumu tirgus dalībnieku Jelgavā atzīstams SIA „Lattelecom”, kura tirgus daļa 2006.gada pēc apgrozījuma bija mazāka par 90%. Savukārt ALDEMS tirgus daļa 2006.gadā pēc apgrozījuma bija mazāka par 5%. Ņemot vērā pārējo interneta piegāves un datu pārraides pakalpojuma sniedzēju tirgus daļas attiecīgajā tirgū, secināms, ka ir grūti konkurēt ar tādu elektronisko sakaru pakalpojumu komersantu, kā SIA „Lattelecom”.

Pēc Latvijas Interneta asociācijas sniegtās informācijas papildus augstāk nosauktajiem komersantiem Jelgavas pilsētā darbojas SIA „BAS Grupa”, SIA „DT Komunikācijas”, SIA „IT Komunikācijas”, SIA „LATNET Serviss”, VAS „Latvenergo telekomunikācijas”, SIA „SL.Net”, SIA „Telecentrs”, A/S „Telekom Baltija”, A/S „Valsts informācijas tīkla aģentūra”. Tāpat Jelgavas teritorijā darbojas arī SIA „Datorcentrs” un SIA „Telia Latvija”, kuras orientējas uz pakalpojumu sniegšanu juridiskām personām.

Apvienošanās dalībnieki norāda (27.08.2007. vēstule Nr.772), ka „interneta tirgus attīstība Jelgavas pilsētas teritorijā būs līdzīga kā visā Latvijā kopumā. Kopējais interneta abonētu skaits līdz 2009.gada beigām Jelgavā pieaugs līdz 13,5 tūkstošiem. Proporcioniāli abonētu skaits starp pakalpojumu sniedzējiem nemainīsies”.

Konkrētajā tirgū pastāv šādas ienākšanas barjeras: 1) tirgū ir pakalpojuma sniedzējs, kas sasniedzis tāda mēroga ekonomiju, kas ļauj nodrošināt plašu elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanu, ko patērētājiem ir izdevīgāk abonēt kopā ar interneta piegāves pakalpojumiem (Lattelecom grupas apgrozījums 2006.finanšu gadā Latvijā bijis – LVL 143 712 000¹); 2) izmaksas infrastruktūras izbūvei; 3) pieeja vietējai elektronisko sakaru infrastruktūrai (SIA „Lattelecom” kabeļu kanalizācijas īpašuma tiesības); 4) administratīvās barjeras (alternatīvās elektronisko sakaru infrastruktūras izveidei ir nepieciešami vairāku valsts institūciju saskaņojumi un atļaujas).

Konkurences padome secina, ka apvienošanās rezultātā neradīsies papildu barjeras ienākšanai konkrētajā tirgū. Apvienošanās sekmēs efektīvāko konkurenci konkrētajos tirgos, jo tādējādi tiks veicināta dominējošā uzņēmuma SIA „Lattelecom” konkurenta konkurētspēja.

Ņemot vērā augstāk minēto, Konkurences padome uzskata, ka BALTKOM un ALDEMS apvienošanās darījuma rezultātā situācija interneta piegāves un datu pārraides pakalpojuma tirgū Jelgavas pilsētā būtiski nemainīsies, tāpat neradīsies BALTKOM dominējošais stāvoklis, kā arī nenotiks konkurences būtiska samazināšanās.

Konkurences likuma 16.panta trešā daļa nosaka, ka Konkurences padome ar lēmumu aizliedz apvienošanos, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. Konkurences likuma 16.panta ceturrtā daļa nosaka, ka, ja paziņotā tirgus dalībnieku apvienošanās neizraisa šā panta trešajā daļā minētās sekas, Konkurences padome pieņem lēmumu, ar kuru atļauj apvienošanos.

Saskaņā ar lietas izpētes gaitā secināto, Konkurences padome konstatē, ka neizpildās Konkurences likuma 16.panta trešajā daļā minētās pazīmes un apvienošanās saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta ceturto daļu ir atļaujama.

¹ SIA “Lattelecom” peļņa. *Skat. Internetā:*

<http://www.lattelecom.technology.lv/category.asp?catID=1646&ID=17017> (uz 24.08.2007.)

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 2.punktu, 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „Baltkom TV SIA” un SIA „Aldems” apvienošanās, kas paredzēta SIA „Baltkom TV SIA” iegūstot izšķirošu ietekmi SIA „Aldems”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme